

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 26.08.2020

Sayı: 2818

33414

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU

Eskişehir Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla.

18/ 08 /2020

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Tam adı, "Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye Dair Avrupa Konseyi Sözleşmesi" olan "İstanbul Sözleşmesi" 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da imzaya açıldığı için, bu şekilde isimlendirilmiş önemli bir anlaşmadır.

Bu sözleşme sadece kadınları kapsamamakla birlikte taraf olan devletleri, çocukları ve yaşlılar dâhil olmak üzere, aile içi şiddetin tüm mağdurlarına korumaya yönelik adımlar atması yönünde teşvik etmektedir. 2019 yılında 474 kadın öldürüldü... Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformunun verilerine göre son 10 yılda 2 bin 337 kadın hayatını kaybetti. Ülkemizde kadın cinayetlerinin 2002'den, 2020'e kadar yüzde 392 oranında arttığı gerçeğinden yola çıkarsak bu sözleşmenin gerekliliği tartışılmamalıdır.

Türkiye'de 2019 Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu Raporuna göre öldürülen 474 kadından 185'i ateşli silahlarla, 101'i kesici aletle, 29'u boğularak, 6'sı kimyasal ilaç içirilerek, 27'si darp edilerek, 6'sı yakılarak, 19'u yüksekten atılarak öldürüldü. Ve ne yazık ki 101'inin nasıl öldürüldüğü tespit edilememiştir.

Kadın cinayetlerine karşı etkili adımlar atan ülkelerde cinayetlerin azalması ümit verici. Bunun örneklerinden biri de İtalya. 2018 yılında 120 kadın cinayeti işlenen İtalya'da kadına karşı şiddetin cezası iki kat arttırılarak 15 yıla çıkartıldı. Bu karardan sonra cinayetlerin sayısı yarıya düştü. İspanya'da ise aile içi şiddet 2003 yılından beri sadece kadınları ilgilendiren bir sorun olarak değil "milli mesele" olarak değerlendiriliyor. Bu ülkede de uygulanan politikalar sayesinde, kadın cinayetleri azalmış; 2003 yılında 71 kadın öldürülürken bu sayı 2018'de 47'ye düşmüş bulunuyor. Türkiye'ye gelecek olursak kadın cinayetleri konusunun henüz tam bir çözüme kavuşmamış olduğunu görüyoruz.

Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü'nün açıkladığı rakamlara göre 2019 yılında sığınma evinde kalan kadın sayısı 30.688'dir. (144 sığınma evinde kalan kadın sayısı)

Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)' lerden alınan bilgilere göre, sığınma evlerinde şiddet tehdidi altında bulunan kadınlar dışında yeni başvuru kabul edilmemekte.

Örneğin kapasite sıkıntısı yaşandığı için yalnızca barınma talep eden kadınlar sığınma evine kabul edilemiyor.

Adalet Bakanlığı verilerine göre İstanbul Sözleşmesi'ne yönelik tartışmalar sürerken, Adalet Bakanlığı verilerine göre sadece 2019 yılında kadınların 41 bin 383 koruma başvurusu reddedildi. Toplam koruma talebi içerisinde 2012 yılında 11,8 olan ret kararı oranı, 2019 yılında 15,6'ya yükseldi.

Ülkeler yeni yasa tasarıları ve 7/24 açık çağrı paketleri uygulamalarına başvururken Türkiye'de henüz ek ve acil bir önlem paketi yayınlanmadı. Dünyada ve Türkiye'deki duruma bakılacak olursa korona virüs günlerinde kadınları şiddetten korumanın yeni yollarının bulunması ve bu kriz çerçevesinde sosyal ve ekonomik yardımlar tasarlanırken kadınların da ayrıca düşünülmesi gerektiği anlaşıyor.

Şiddete uğrayan kadınlar için başvuru ve sığınma evlerinin sayısının artırılması, ücretsiz danışmanlık, psikolojik ve tıbbi destek ve yasal yardımın yapılması, cinsiyet ayrımcı politikalar, yasalar ve uygulamaların kaldırılması gerekirken İstanbul Sözleşmesi'nin tartışmaya açılması büyük bir hatadır.

Kadına yönelik şiddetin her geçen gün arttığı ülkemizde bu olayların önlenmesi için, devletin kadınlara yönelik her türlü şiddet eylemini açık bir şekilde kınaması ve tavır alması gerekmektedir. Ülkelerin de gelişmiş ya da az gelişmiş, zengin ya da yoksul olması fark etmiyor... Uluslararası kuruluşlar tarafından her yıl konuyla ilgili yapılan çeşitli araştırma ve çalışmalar, problemin küresel boyutunu gözler önüne sererken, dünyada kadına yönelik şiddetin tırmanış gösterdiğine dikkat çekiliyor.

Türkiye, kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri konusunda OECD ülkeleri arasında ilk sırada geliyor. OECD'nin 2019 Tek Bakışta Toplum 2019 araştırmasına göre, örgütün 36 üyesi arasında ömürlerinde en az bir kez eşinden fiziksel veya duygusal şiddet gören kadın oranının en yüksek olduğu ülke yüzde 38 ile Türkiye. (OECD ortalaması ise yüzde 21,6)

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), 2019 yılının evlenme ve boşanma istatistiklerini göre 2019'da 2018'e göre evlenenlerin sayısı azalırken boşananların sayısı arttı. Evlenen çiftlerin sayısı 2018 yılında 554 bin 389 iken 2019 yılında yüzde 2,3 azalarak 541 bin 424 oldu. Boşanan çiftlerin sayısı ise 2018 yılında 143 bin 573 iken 2019 yılında yüzde 8 artarak 155 bin 47 oldu. Boşanmaların yüzde 36'sı evliliğin ilk beş yılı içinde gerçekleşti. Evli çiftlerin yüzde 20,6'sı ise evliliğin 6-10 yılı içinde boşandı. Bu veri kadına yönelik erkek şiddeti meselesi ile birlikte düşünüldüğünde nasıl yorumlanabilir?

İstanbul Sözleşmesi kadına yönelik şiddeti azaltmakta önemli bir çare olarak görülmektedir. Ocak 2020'den bu yana 163 kadın, Temmuz 2020'de 32 kadın hayatını kaybetmiştir.

Bu bağlamda;

1. 1 Ağustos 2014 tarihinde yürürlüğe giren İstanbul Sözleşmesi, kadınlara yönelik her tür şiddete karşı hukuki çerçevede detaylı bir koruma sağlayan ilk uluslararası belgedir. Bu anlaşmanın hangi maddesi veya hangi maddeleri hükümeti rahatsız etmektedir? Uluslararası kabul görmüş bu sözleşmeyi ikame edecek bir çalışmanız var mı?

2. Bu sözleşmeyi ilk imzalayan ve özellikle İstanbul ismini alması için heyecanlı olan Ak Parti Hükümeti kadın hakları, çocuk hakları ve insan hakları konusunda hevesini mi kaybetti?
3. Kadına, çocuğa, yaşlıya ve mağdura yönelik şiddet, taciz, istismar gibi birçok suçun önleme adına kabul gören bu sözleşme hakkında çıkan yorumlar ve haberlerle ilgili bakanlığınızın tavrı nedir?
4. Türkiye'nin Avrupa Konseyi dönem başkanlığında, 11 Mayıs 2011 tarihinde İstanbul'da imzalana bu sözleşmenin şimdilerde tartışma konusu olmasında gerekçe nedir?
5. Türkiye, kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleri konusunda OECD ülkeleri arasında ilk sırada geliyor. Kadına yönelik şiddetin arttığı bu süreçte mağdurları koruma adına (eğitim-yargı-emniyet) alanlarında ne gibi önlemler aldınız? Kolluk kuvvetlerinin kadına, çocuğa, yaşlıya ve mağdura karşı şiddeti önleyici adımları nelerdir?
6. Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetlerinde OECD ülkeleri ortalaması yüzde 21,6. iken, Türkiye'de bu oranın yüzde 38 olmasını neye bağlıyorsunuz?
7. Türkiye'de kadın cinayetlerinin 2002'den, 2020'e kadar yüzde 392 oranında arttığı yönündeki verilerden yola çıkarsak; Ülkemizde şiddet ve tehditler sonucu koruma altına alınan kadın sayısı ne kadar? Koruma talebinde bulunup ta korumaya alınmayan kaç kadın var? Koruma altına alınacak kadınlarla ilgili kapasite arttırma çalışmalarınız var mıdır? Son 10 yılda koruma altında olan kaç kadın öldürüldü?